

Péntek Imre

Vasi és zalai iparművészek tárlata

(Régió Art a Gönczi Galériában)

A különböző képzőművészeti-iparművészeti szerveződések, formációk, főként vidéken, továbbra is keresik profiljukat, helyüket „a nap alatt”. A nyugat-dunántúli régióban számos variációval találkozhatunk – gondoljunk a Cicelle Társaságra, a Vitrinre, a Veszprémi Céhre, a Kapos Art-ra, a Zsenyei Műhely Társaságra –, melyeket részben a hasonló művészeti gondolkodás, részben a területi-szakmai érdekek hoznak-forrasztanak egybe. A szakmai-érdekvédelmi szempontokat – akár kiállítási szinten is – érvényesíteni, a MAOE-tagság alapján, erre is több kísérlet történt. Legutóbb éppen a Vas megyei iparművészek léptek fel kezdeményezően, s a zalai kollegáikkal összefogva létrehozták a Régió Art című kiállítást, mely több helyen – többek közt a zalaegerszegi Gönczi Galériában is – az év végén, december folyamán, bemutatkozott. A háttér szervezőmunkájában oroszlánrészt vállalt Kamper László szombathelyi grafikusművész, és köszönhetően neki, egy sokszínű, több generáció alkotóit felvonultató műegyüttessel találkozhatott a megyeszékhelyi közönség. Egyébként a szigorú műfaji határok már rég nem érvényesek, a szobrászat és kerámia, vagy fotó és grafika alig különböztethetőek

meg. A különböző technikájú nyomatok, printek, manipulált fotók, textilképződmények, kerámiaszobrok természetes részei a kortárs művészetnek. Mégis, ha van értelme a megkülönböztetésnek – amit az iparművészet fogalmával próbálunk lefedni –, akkor még mindig a nem funkcionális, egyedi tervezésű és kivitelezésű műtárgyakra gondolunk. Amelyekben változó arányban jelenik meg művészeti-iparművészeti jelleg. Egyébként e tárlaton is megjelent a két szélsőség – az öntörvényű grafika és az ipari formatervezés eredménye, vagy modernül szólva: a dizájn. S gyakran egyazon alkotó kollekciónak.

De legyen elég ennyi elméleti „megközelítés” – inkább nézzünk szét a műtárgyak között!

Kezdjük a leglégiesebb megnyilatkozással, a fotóval. Susan Sontag írja a Fényképezésről című kötetében: „A fénykép vonzereje és kihívó volta éppen abban a szótlanágban rejlik, amelyből állítólagos érthetősége fakad.”. Nos, Szabó Sándor ezt a „kihívó szótlanágot” a legmagasabb művészi szinten műveli. Női vonal (I-V) című aktsorozata egyszerre látványos és lényegre törő, lendületes és egyensúlyi pontokat találó, a „nyers” erotikát művészi látványá fogalmazó felvételekkel

Széplaki Tibor
munkája

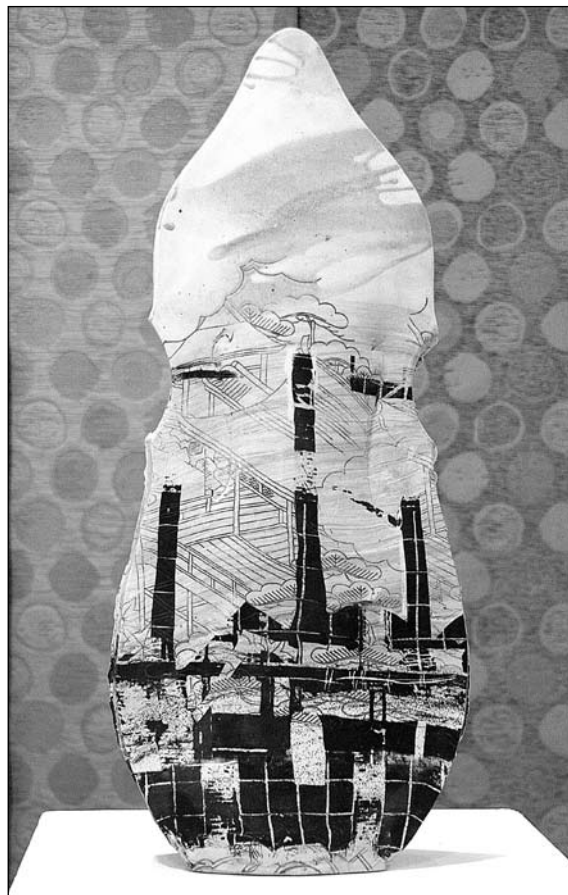
lepett meg. A látvány látomássá transzponálódik, a női test artisztikuma érzéki jelenéssé „foszlik el/szét” – éppen a forgás, a perdülés révületében. A kontúrok „fotóköltészetével” találkozhattak itt a nézők, mely titokzatos, misztikus tájakra csalogatja a kielégületlen tekintetet...

H. Póka Emőke textiljeivel próbálja mindezt művelni. Csipkeszerű anyagokból gyűréssel, rátéttel kiformált alakzatai tetszetősek, de túlzottan „lekerékítettek”, rutinosan megoldottak. Talán az Angyali üdvözet üdítő kivétel, mely a fa és textil kombinációjával kísérletezik, nyilván nem véletlenül, lévén férje „klasszikus” intarziáművész, fa plasztikák alkotója. A kérdés csupán az, hogy a lebegést érzékeltetni kívánó szárny miért súlyos, erőteljes, kidolgozott fa képződmény – ez a megoldás (anyaghasználat) ellentmond a képi szerkesztés logikájának.

Sütő Éva ismételten azt bizonyítja, hogy a falikárpit különleges megoldásokra is képes. Savaria-triptychonja pasztelles hatású, bűbajos zsánerkép, miniatürizált-stilizált történelem az ódon kisvárosról és lakóiról.

Kustár Zsuzsa közismert változatos anyaghasználata és sokoldalúsága révén. Ezúttal olyan munkáit adta be, melyek a magyar múlt – a balladás-mitikus idők üzenetét hozzák. Az itt kiállított művek nemezből készültek, melynek súlya, közege, térbeli kiterjedése van. Illően a tragikus témához (Kádár Kata balladája, Szilágyi és Hajmási históriája). A centrális nézetű kompozíciók rendkívül erőteljes, színgazdag motívumokból állnak össze, az ősi, stilizáló-tömörítő kifejezés szerint.

Vető Márta sajátos átmenetet képez – az egyedi textiltől a stilizáló-variáló, sorozatgyártásra is alkalmas mintakollekcióból. Piros árnyalatokból létrejövő virágszirom kompozíciója éppúgy megragadó, mint ké-

Geszler Mária
munkája

fehér „felhőnyája” vagy „szórt”, konstruktív képfelülete. Rákhelyi Zsófia ruhatervei ugyancsak igényesek, kedvesek.

Az ipari formatervezés világából ad ízelítőt Drescher Edina – kiállított szövet- és kárpit-terveivel. Ízléses, szellemes, kellemes hangulatot árasztó mintázatok. Reméljük, találkozunk velük az áruházakban is. Weisz Orsolya a „kétarcúság” jegyében mutatkozik meg: Brighton Beach angliai strandsorozata a grafikus énjét villantja fel, míg elegáns ruhatervei a dizájn mai, a nőiességről vallott ideáljait tükrözik. László Edina – aki alapvetően szintén a divat, a modern dizájn elkötelezettje –, az új típusú, a jövő cybernőit formázta meg, próbababák segítségével és fotókon. Alkotói módszerében éppen az az érdekes, hogy a divatörületek kliséiből alkotja meg sajátos mű-installációit. Az általa „felvázolt” úr-nő nem ismeretlen, de mégis találkozni, szembesülni vele – dermesztő élmény. Amikor a technika magát a (női) személyiséget is hideg, ezüstös sminkkel kikészített robot-lénnyé degradálja. A tömegkultúra sztereotip elemei – a sajátos szemléletváltás következtében – izgalmas üzenetek hordozóivá válnak. S ahogy elnézem: a cyber-divat még nagy jövő előtt áll!

A plasztikák terén fura, „öszvér” alkotásokkal találkozhatunk. Hesztera László Van Gogh tudathasadása előtt tiszteleg, Hadnagy Gábor pedig „allegorizáló”, sajnos formailag kevésbé meggyőző, szobraival közöl közhelyes tartalmakat (Egy kalap alatt, Ideológia). Geszler Mária két kerámia, jelekkel, fotótörredékekkel „hintett”, hegedűplasztikája most is lenyűgözött. A kerámiaművészet másik nagy mestere, Németh János köztéri terveiről és munkáiról adott képet, vázlatok és fotók segítségével. A jellegzetes barna agyagmázás szobrok, reliefek arról árulkodnak, hogy a mesternek még vannak „tartalékai”, megvalósításra váró elképzelései. Széplaki Tiborné dekoratív üvegtálgjai, reliefjei éppúgy a szakmai kvalitás remekei, mint Sellyei Tamás könyvművészeti darabjai. S persze nem hiányozhattak az ékszerek: Veres Éva kollektívája, aranyban és ezüstben, a női test természetes és mégis feltűnő, kihívó kiegészítői. A Régió Art ezúttal – bár lehetnek hiányzó nevek, művek, teljesítmények – betöltötte hivatását, egyszerre hírt adott az iparművészet „kitöréseiről” a szakmai beszkatulázásból, másfelől demonstrálta azt, hogy

Németh János
munkája

a dizájn elemei, a fogyasztói kultúra „törmelékei” is alkalmasak az újszerű művészeti építkezésre. Ha minden igaz, hamarosan eljut ez a kollektív Bécsebe is, a Collegium Hungaricum kiállítótermébe, bizonyítva, hogy a pannon szellem ezen a téren is meggyőzően demonstrálja a művészi gondolkodás közös gyökereit.

Szigeti Vanda
László Edina:
Cyber-trend II